

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA



Any 4.— Núm. 176.— Diumenge 27 de Desembre de 1903.

LO QUE VOLÈM

«Volèm la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volèm Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a la organizació interior de nostra terra: volèm que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya s'fallin en última instancia ls plets y causas: volèm ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volèm, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Foch d'encenalls

Tots nos recordem que quan fa poch temps lo Sr. Gasset era Ministre d'Agricultura, fou gran l'entusiasme que feu despertar en los pobles rurals y fins a alguns beneyts de las ciutats, lo decret que dit Ministre publicà referent a camins veïnals.

Arrán de sortir lo famós decret, cada dia s'inauguravan camins veïnals, qual inauguració tenia sempre per acabament lo fer esquitxar quarts als pobles pera pagar los apats que aquells se veyan obligats a donar pera festejar als que feyan lo sacrifici d'assistir a l'inauguració dels camins. Y ls diaris caciquistas omplian planas y més planas pera donarnos compte d'aquellas inauguracions y d'aquells apats, fentnos també saber que las personas más influyentes de tal o qual punt hi havian assistit, y que hi havia hagut brindis molt fagugers pel Ministre que tan bé sabia comprendre lo que'l país necessitava, y que l'entusiasme havia sigut tan gros que fins lo quefe de l'Estat n'havia participat, donchs ningú's descaidá de donar los corresponents crits de Viva el Rey.

Al publicarse aquell decret s'encarregá als Ajuntaments que dentro el improrrogable plazo de no sabem quants dias, però si que recordem que'l plasso era molt curt, molt més curt que'l temps que'l Sr. Gasset ha sigut Ministre, se fessin los corresponents treballs y estudis y diguessin los Ajuntaments si estavan disposats a pagar una part del cost dels camins, ab lo ben entés que allá ahont los Ajuntaments se comprometessin a pagarho's comensarian las obras tot seguit.

Allavors, fillets de Déu, entrá un desfici als Ajuntaments, y tot foren reunions y crits d'alegria y alabansas al Sr. Ministre, y molts d'ells sense tenir en compte'l precari estat de llur caixa, ni sabent d'ahont sortirian las missas, correnen a telegrafiar a Madrid fent avinent al Sr. Ministre que ab molt de gust pagarian la part que'ls hi corresponia. Y encara no pará aquí l'entusiasme, donchs hi hagué pocas soltas que fins demanaren y proposaren que's convidés al Ministre a que anés a presenciar l'inauguració dels camins, o a poner la primera piedra.

Tot alló ha passat, com per desgracia succeeix sempre a Espanya, y quan ja ningú's recorda d'aquell decret, ni dels crits y viscas que's donaren, ni de las felicitacions al Ministre, tant sols se'n deu recordar algú que encara té de cobrar gastos que's feren alashoras, y també'ns en ha de recordar los camins que continuan en lo mateix estat de deixadesa que fa pena y vergonya. Ah, y també se'n recordan lo Ministre, autor de aquell decret y'l que ara maneja las cireres, però no se'n recordan pera portar a cap lo plan de camins, sino pera malparlar-se l'un a l'altre y dir l'actual Ministre cosas tan poch serias com las que digué l'altre dia al Congrés, de que ell sols se deu al Rey y al Parlament, y que may farà com lo Sr. Gasset que en lloch de servir al país tan sols se cuidava d'afalagarlo.

Si aquests desenganys servissin pera que'ls pobles hi vegessin clar y altra vegada no's deixessin ensarrollar, menys mal; però no hi haurá cap cosa mentre predomini la política centralista, donchs los cacichs que s'ocupan d'aquella política, ja's cuidan no hi veja més de que la gent no hi veja més enllá, pera aixís poder fer ballar al só que toquin los

reix ésser passat en silenci a Catalunya. Per sobre'ls pobles y per demunt las actualitats miserables s'aixecan los grans homes de cada rassa. Lo real y lo ideal volen en l'altura seguint cert paralelisme misteriós, encara que moltes vegades interromputo poch visible.

Entre lo real, representat per l'història d'un poble, y lo ideal, constituït pel pensament de sos veritables genis, s'estableix un moviment de reaccions successivas: la realitat los impregna d'orgull o de tristesa y'ls dona ls elements d'observació y de judici. Lo pensament pugna y treballa pera convertir-se en realitat, pera acostar lo fragmentari, imperfecte y confús al tipo suprem y abstracte. Es lo verb que vol ferse carn.

Exemple altíssim d'aquestas reaccions entre la realitat nacional y son geni, és lo de Miquel de Cervantes, així com sa cristallisació definitiva és lo Quijote. A voltes, per contre-coup, apareix en lo gran home o en sas obras l'expressió suprema d'aquellas qualitats que mancan a son poble. Se diria que en tal cas lo geni és l'instrument misteriós d'una anyoransa espiritual, d'un pelegrinatge cap a las terras volgudas y entrevistas de la Perfecció... Quin monument més grandíós ha pogut aixecarse al bon seny que aquesta admirable sátira del Quijote? Y, així no obstant, la visió de la realitat y de sanitós equilibri, caracterisa l'història d'Espanya, convida y embeguda per la del poble castellà.

Aquet bon seny no'l realisa ni l'expressa Sancho Panza, ab sa prosaica grolleria ni ab son sentit objecte vulgaríssim y rabelaisià, de la vida; l'expressa constantment Cide-Hame-te-Benangeli, lo narrador, lo novel·lista, Miquel de Cervantes mateix.

Espirit ample, negat en ironia piadosa y tolerant, vessa de tot éll una simpatia fonda, plena de consol. No té res de l'aspror ni de la sequedat de cor que distingeix a altres de sos compatriotes; tot ho comprèn y tot ho perdona. Lo seu llibre infiltra quelcom de la serenitat, de la sofrosine grega. Amansa, tranquilisa y aquieta las tempestats de la vida. Sa lectura se resol en resignació y tolerancia: és un temperament anti-inquisitorial, anti-calderonià. Es una naturalesa essencialment humana y humanitarrista.

L'enfasis triomfal del miles gloriosus lo fa somriure dolsament. Ha immortalisat lo tipo y la serie histórica dels qui calan el chapeo y requieren la espada... Ha vist clar, ha vist fondo, ha vist la veritat universal dins lo nacional. Per això, acceptant una classificació moderna, podríam descobrir en éll lo primer y'l més gran y solitari «supernacional» de Castella. Es una negació, tranquila y perpètua, de l'esperit d'intransigencia que ha prevalgut després, casi constantment. També és lo moqueur delicidós de la guapeza y del «matonisme» tradicional.

La mateixa figura de Don Quijote está plena d'encant y simpatia. ¡Tan de bó hagües sigut aquest lo tipo ideal d'Espanya! Malalt de puresa, de justicia, de castetat, no's dedica a fer torts y greuges, sino a desferlos. Per lo mateix, en lo llibre de Cervantes ha pogut trobarshi, més bé que una sátira, una elegia a l'esperit caballeresch y mitj-evil que mor a mans del Renaixement pagá, sensual, irrespectuós, encés de luxuria y d'ambició, plé d'impetuositat y d'insolencia. D'aquesta nova modalitat, l'encarnació veritable n'és «Don Juan Tenorio». Es un ressó dels soldats de Italia y de Flandes, dels conquistadors de Mèxich. Resumeix y personifica l'escoria de desarrelats y perdonavids que's llenan sobre'ls països nous en nostre desgraciat sistema de colonisació, mancats de frè y de lley moral.

Por donde quiera que jui—la razón atropellé,—la virtud escarnecí—

y a la justicia burlé;—y en todas partes dejé—memoria amarga de mí... D'aquest tipo arrenca tot lo «camorriste» heròic de la literatura espanyola que, deixant la grandesa byroniana d'un Lara o d'un Montoya, acaba en las pinturas y a voltes en la glorificació de la purria dels escorxadors o de las plassas de toros y en la galeria repugnante dels Tulipas, Roscas y Lunarillos que actualment nos ofereix lo teatre madrileny.

No cal dubtar que entre'l «Quijote» y'l «Burlador de Sevilla» existeix un conflicte insoluble. La llògica dels dos personatges los posa l'un devant l'altre: si's trobessin D. Quijote mataria al Tenorio... o, més ben dit, lo Tenorio mataria al Quijote; l'ha mort, en gran part, dins l'ànima del poble, seduda per la moral fàcil y egoista de qui no's veu obligat per cap respecte ni troba barreres ni entrebanschs a sas passions; que s'atreveix a tot sense cap finalitat, y que fá de la valentia, no un medi, sino un ofici o un sport, «porque se puede».

Precisament, per lo que hi ha en lo llibre de Cervantes de sentit comú y universal aixecantse contra'l temperament tancat y anticospolita de la rassa, s'explica (apart de la sublimitat artistica de l'obra) lo que hagi posseït lo cor de l'humanitat y que l'inglés Bowle l'hagi poguda apellar «honor y delicia de la nostra especie».

Per això també s'explica la forta predilecció que Catalunya ha sentit pel gran llibre, lo sens fi d'edicions que en sas estampas ha tingut, las traduccions de que ha estat objecte en la nostra llengua—lengua catalana li deya Cervantes, que no havia llegit, lo pobre, res d'en Romanones d'en Menéndez Pidal—y'l nombre de cervantofils catalans que han il·lustrat la biografia y la bibliografia cervantinas. Digna de membrança és, també, la particularitat d'ésser Barcelona l'única ciutat espanyola o gran vila hont fa entrar a Don Quijote, lo qual, fóra d'això, vá sempre per las planuras de la Manxa y no coneix més que ventas y cabanyas de pastors.

L'únic episodi urbá de tot lo llibre passa a Barcelona: allí veu lo mar, allí sent lo brugit de las Dresanas, allí contempla'l maniobrar y simulacre de las galeras, y allí fa aquella sugestiva y inolvidable visita a una impremta, jove encara com d'un segle, que deixan en lo lector l'impressió d'un centre de cultura y d'expansió progressiu, en mitj de la desolació dels camps ermots y de la vida primitiva y rustega que anteriorment ha atravesat.

Rahóns elementals de civilització y de política aconsellan a la nova Catalunya que prengui sa part en lo centenari del Quijote. Si en determinadas ocasions cal retreure'ls agravis y ferlos valer, la justicia y la gr. titut han d'ésser més fortes y visibles quan se tracta d'aquellas personalitats altíssimas que suposan una desviació del temperament dominant y un esperit d'amplitut y de llarguesa capás de produir, si prosperés qualque dia, la veritable y íntima comunió dels pobles ibèrichs.

Posèm de relleu aquesta fase de la gran figura y aprofitem d'ell la fonda lliçó d'ecuanimitat, d'igualtat d'esperit que transpira, com un bàlsam, de las planas de son llibre. Los grans centres de cultura de Catalunya, com l'Ateneu y l'Academia de Bonas Lletres, tenen molt que fer y que dir, bé pera sumarse al centenari, bé pera rectificarlo y dignificarlo si se'l prostitua a una calaverada dels chicos de la prensa. Hi ha que fer veure «nostre Cervantes» y, ab ell, la nova Espanya, l'Espanya que voldríam, la que ha de neixer y surgir de bell nou, si és que no s'empenyan lo tenorisme y l'impenitencia en que s'extenú y's mori, sempre més, sempre més...

MIGUEL S. OLIVER.

REGIONALISME (?) CARLÍ

A un admirador del senyor Mella

S. D. N. P.

Molt estimat amich:...

Desitjo dedicar lo temps a contestar la tercera y última de las preguntas: ¿perquè siguent catòlich y regionalista no entro en lo carlisme que és una y altra cosa?

Deixant de banda lo del catolicisme del partit carlí, considerat com a tal, sobre lo que hi ha molt que dir, y concretantme a la segona part de ta última pregunta, te diré senzillament que és perquè'l regionalisme oficial del partit carlí és inadmissible per tot bon catalá que tinga conciencia de sa personalitat civil, y perquè'l regionalisme carlí, ademés de falsificat, és purament nominal.

Tres són los principals arguments que poden presentarse per probar que'l partit carlí és regionalista.

a) La Allocució de D. Carles fetxada a Vera en 2 de Maig 1872 en la que s'hi llegeixen aquestas paraulas: «Españoles: si venis unidos, será fácil devolverlos la paz... los fueros.»

b) La Allocució dirigida especialment a Catalunya desde la Frontera d'Espanya, en 16 Juliol de 1872 en la que D. Carles diu: «Hace siglo y medio que mi ilustre abuelo Felipe V creyó deber borrar vuestros fueros del libro de las franquicias de la patria.»

«Lo que él os quitó como rey, yo, como rey os lo devuelvo; que si fuistes hostiles al fundador de mi dinastía; baluarte sois ahora de su legítimo descendiente... Yo os devuelvo vuestros Fueros porque soy el mantenedor de todas las justicias; y para hacerlo, como los años no transcurren en vano, os llamaré y de común acuerdo podremos adaptarlos a las exigencias de nuestros tiempos.»

c) La promesa feta per D. Carles en 1873 sots l'arbre de Guernica de que «desde aquell día'ls viscaïns quedavan reintegrats en la plenitud de tots sos fueros.»

Donchs bé, amich estimadíssim, no s'ha pas d'ésser l'inventor de la pólvora per oviar en eixas promesas de D. Carles la negació disimulada, si, però radical del veritable regionalisme catalá. Se prometen fueros y no més que fueros, y com que fuero és un privilegi, una excepció d'alguna regla comuna, al prometer fueros a Catalunya y Basconia, per exemple, se dona per suposat que hi ha una lley comuna que obliga a ellas lo mateix que a las demás regions espanyolas, las que per lo tant tindrán quelcom d'especial en llurs legislacions; però per expressa y voluntaria concessió del Soberá. ¿Y això't satisfá? ¿Te contentas tú ab que Catalunya capti'l dret de viure y que aprofiti las engrunas de llibertat que vulga deixar caure de sa taula'l Quefe de l'Estat? ¿No sabs que de la mateixa manera que Catalunya té una llengua propia, que no és dialecte de cap altra llengua parlada a Espanya, y que és tan espanyola com la que sempre ha empleat lo Duch de Madrid al dirigir-se als catalans, aixís mateix té un Dret propi, sencer, complet, que no és una variant d'un altre dret, y que és tan espanyol com lo que és, y dintre'l qual hi ha un dret foral o privilegiat, propi de determinadas comarcas com la Vall de Aran, o'l Camp de Tarragona? ¿Ignoras que Catalunya estimava tant aquest Dret, Dret admirable, verament democràtic, y inmensament superior a las migradas concepcions jurídicas dels estadistas que avuy se estilan, que'l posava molt per sobre de la voluntat y de l'autoritat de sos Soberans, a qui no acceptava ni reconeixia com a tals, per llegitims que fossin, fins després d'haverlos hi rebut lo jurament solemne de que guardarian y farian cumplir las Lleys de la Terra?

Y fins prescindint de la paraula

fuero, sempre irritant y sempre odiosa a las orellas d'altres, has de fixarte que las llibertats y franquicias que promet lo vostre Quefe, no passan de ser un favor, una gracia, una recompensa voluntaria y generosament donada als que l'ajudavan a guanyar lo Trono que pretenia; de lo que's dedueix, en bona lògica, que'l dia que, com lo seu ilustre abuelo se creyés en lo deber (!) de retirarlas, podria no ja com a tirá, sino com a Rey, y en virtud de la seva autoritat, ferho perfectament, y... paciencia fins que vinga un ilustre nieto que agrait a nostra fidelitat, nos torni lo perdut. Aquestas teorías cesaristas no las coneixian pas nostres antepassats. Ells respectavan, obeïan, sens perdonar sacrificis, a son Rey, però per sobre del Rey estimavan a la Patria, encarnada en sas Lleys venerandas. Mentres lo Rey las respectava, lo poble catalá era'l més dòcil y sumís del món, sempre disposat a donar la vida per son Rey; però quan aquest volia esborrar alguna de aquestas lleys, lo poble catalá per boca de sos Fivallers recordava al Rey sos debers y obligacions, y si'l Rey, confiat en lo dret de la forsa las despreciava, Catalunya, apoyada en la forsa del Dret, s'aixecava en armas contra'ls Ferrans d'Antequera y Felips IV, destituia als Joans II, y oferia la corona a Enrich de Castella, a Pere de Portugal, a Renat d'Anjou, a qualsevol príncep que jurés servir intacte'l sagrat dipòsit de sa legislació. No fou, donchs perquè'ls catalans fossin hostils a Felip V que aquest los hi arrebasá algunas de sas lleys, sino que li eran hostils perquè volgué arrebasar aquellas lleys que com a Rey era'l primer que devia cumplir.

Però hi há més amich estimadíssim, hi ha molt més. Després de dir y repetir D. Carles que vol retornar nostros Furs, continua: «y para hacerlo, como los años no transcurren en vano, os llamaré y de común acuerdo podremos adaptarlos a las exigencias de nuestros tiempos.» Se ha d'ésser ben ignocent per no veurer que ab aquesta adaptació s'inutilisan todas las promesas fetas, perquè, de moment, ja tenim que no podem saber ni conjecturar quins d'aquests furs promesos serán los que realment se'ns concediran, fins que s'hagin celebrat las Corts aludidas, que dintre los principis del carlisme oficial serian unas Corts subpeditadas a l'autoritat real, perquè «lo primer y principal és l'autoritat real» (1) ja que «lo rey és lo depositari del principi de autoritat» (2) «y'ls carlins o no són res o són los grans mantenedors del principi d'autoritat» (3) Lo que és lo mateix que dir que'l rey, ab l'assenntiment d'una majoria servilment dòcil y adicta, és qui determinarà'ls furs y llibertats que ha de tenir Catalunya, prescindint y fent tabula rasa del sagrat dipòsit de nostras tradicions y lleys fonamentals ja que éll ha de donar a Espanya una lley fonamental, una constitució definitiva y espanyola (4) per lo qual, ab perfecta conseqüència y dintre la més pura ortodoxia carlina, afirmá oficialment lo senyor Llauder, Quefe regional de Catalunya, que en punt al regionalisme catalá «nada se había concretado todavía por la autoridad única que puede hacerlo.» (5) No eran pas aixís las Corts catalanas ni tenian semblant concepte de l'autoritat real nostres antepassats. Ab intuició admirable, filla del seny clar que distingeix a nostra nissaga y de l'atmosfera catòlica y per lo tant veritablement lliure y democrática en

(1) Carta del Secretari de D. Carles, al senyor Llauder, 24 Maig 1888.
(2) Carta de D. Carles fetxada a Graz a 14 Juny 1888.
(3) Carta del Sr. Melgar, ya citada.
(4) Carta de D. Carles als Soberans d'Europa, 3 Octubre 1866.
(5) Comunicació del Sr. Llauder al senyor Bardina proibint una discussió pública sobre las relacions del carlisme ab lo regionalisme catalá, fetxada en 24 Janer 1900.

Lo centenari del "Quijote"

L'idea s'ha iniciat—no volguem saber per qui—de celebrar a l'any 1905 lo centenari de la publicació del Quijote. Un fet de tal importancia no me-

ORFEBRERÍA RELIGIOSA



DE LA ANTIGA FÀBRICA DE SEDERIAS Y TALLER DE BROTATS DE FILLS DE MIQUEL GUSÍ BARCELONA

J. CABALLÉ Y GOYENECHÉ TARRAGONA

Artística pera Salóns en Bronzo

Bronzo-Or

al ata Santamaría de la casa

A. y A. Santamaría BARCELONA

ORNAMENTOS D'IGLESIA

que vivían, aquells honorables patricis compregueren bé l'òrbita dintre la qual sols podíà mouers lo Soberà...

tant volguda y respectada com gran és son desfalliment y postració, ahont tenim una Lley d'instrucció feta a trossos y plena de pedassos...

Y si l'Estat no fa res, és dolorós confessarho, però s'ha de reconeixer que la familia fa ben poca cosa en favor de l'educació dels seus fills...

Y'ls mestres no trobant apoyo ni en l'Estat ni en la familia—parlèm en general—s'han de mourer dins un cercle ben petit, tant que a l'intentar una reforma...

Per això aplaudim y'ns alegrem de que'ls nostres mestres, los mestres d'aquesta provincia, los mestres catalans, sentin necessitat de més aire que respirar...

Els consideren que ab l'escola graduada s'aniria molt mellor, però si ho demanen, com costa quartos, no ho conseguiran...

Y'ls mestres no trobant apoyo ni en l'Estat ni en la familia—parlèm en general—s'han de mourer dins un cercle ben petit...

CARLES VIOLA.

L'embaixada comercial espanyola al Plata

Dilluns, ab lo vapor «Reina Maria Cristina», arribaren los delegats de la Revista Mercurio y de las societats econòmicas de Catalunya...

Nosaltres havèm seguit pas a pas als delegats catalans, llegint las ressenyas extensas que de l'estada a Amèrica ha anat publicant en suplementes la revista Mercurio...

comès, posant lo nom de Catalunya tant enlairat com se vulgui, nos temem que'ls resultats pràctichs de aquesta expedició no corresponguin a lo que per de prompte esperan los esperits irreflexius.

Ben clar ho havèm dit en nostres articles dedicats a aquest assumpto. Tots, americans y espanyols, voldriam veurer augmentar l'intercambi; las autoritats argentinas, com los nostres governs, ho veuriam ab gust...

Una de las cosas que'ns preocupa en la qüestió de relacions comercials ab Amèrica és la següent: ¿Está Espanya ab sos productes agrícolos y industrials en condicions de lluitar ab Fransa, Alemania, Inglaterra, Bélgica y'ls Estats Units? Y per altra part, ¿poden los productes americans competir ab ventaja ab los europeus en lo mercat espanyol?

A una y altra pregunta tindrem que contestar negativament. No netindrem que ab algún producte com ab olis y conservas, mellorant molt la fabricació y cuidant de l'aspecte exterior dels envasos, poguessim arribar a estendre més lo negoci a l'Argentina, com també que ab llanas y curios aquell país pot existir un corrent bastant més viva de negoci; però ab lo demás, cal treballar poch a poch y sobre tot coneixer lo que és Amèrica, estudiar sos gustos, sas necessitats, los mercats, que de tot això tenim ideas molt erròneas a Espanya.

Al clar talent dels Srs. Zulueta y Rahola no s'haurá escapat lo difícil de fer tocar al comerç hispano-americà resultats immediats de son viatge, y bona proba de lo que diem la trobaran nostres llegidors en l'interview celebrat entre un redactor de El Progreso Español de Montevideo y un dels individus de l'embaixada.

Llegixintlo bé nostres amichs y vegin ab quina prudencia s'expressaven los Srs. Zulueta y Rahola lo dia 22 d'Octubre, o sigui quan ja havían anat coneixent las condicions dels mercats americans. Diu aixís l'article de nostre confrare oriental:

«Cumpliendo la promesa que hicimos a nuestros lectores, publicamos a continuación el reportaje que un miembro de esta redacción hizo a la Comisión delegada española, y que nos fué imposible darlo ayer por falta absoluta de espacio.

Habiéndoles preguntado que impresiones han recogido de su viaje al Plata, nos manifestaron que es imposible concretarlas en pocas líneas. La serie de impresiones nuevas que han recogido durante el viaje, merecen atención detenida. Conociamos, agregaron, las cifras y los datos, pero las estadísticas sin alma han cobrado asombrosa vida y relieve con la visión de la realidad. Tanto de la República Argentina con el Uruguay, nos ha impresionado más el porvenir grandioso que se vislumbra que la hermosa realidad presente. Tenemos plena conciencia de la importancia de nuestra misión, cuando mirando a lo lejos, adivinamos lo que será este mercado y el desenvolvimiento pasmoso que está reservado a nuestra producción. No hay que pensar en hoy, es necesario prepararse para ese mañana fecundo, del cual nosotros resultaremos beneficiados por el núcleo de población española que hay en estas Repúblicas, interesada en su progreso.

Acto continuo entramos de lleno al asunto, haciéndoles una serie de ilustrativas preguntas, a las que contestaron en la forma que se verá enseguida.

Reporter.—El intercambio comercial entre España y el Uruguay sobre qué base podría elevarse un día a su máxima importancia?

Delegado.—Sabemos perfectamente las dificultades que ofrece un convenio comercial, no sólo por basar estas Repúblicas sus rentas en los ingresos de las Aduanas cuanto por estar ligadas con las naciones, que son nuestras competidoras, por la cláusula de la nación más favorecida. Esto nos impide soñar con ventajas exclusivas.

Nosotros deseamos aprender tan sólo qué es lo que podemos hacer por nosotros mismos para vencer en esta lucha comercial. La base del intercambio debe descansar en una verdadera permuta; en la compra compensadora de la venta; en el reembolso por medio de productos. Esta es la forma más sólida y duradera del comercio moderno.

R.—¿Qué productos españoles a su juicio encontrarían mayor aceptación en esta plaza, o por mejor decir, cuáles se encuentran en condiciones mejores para la importación en este país?

D.—Sabido es que nuestros productos agrícolas tienen aquí amplio mercado, y aun cuando han logrado ya notable consumo, creemos que pueden conseguirlo mayor, especialmente nuestros aceites y conservas alimenticias.

En tejidos casi todo está por hacer, y no dudamos que se conseguirá mucho, si organizamos el negocio en debida forma, porque en Cuba, en Méjico y en Oriente, se han abierto paso los artículos de este ramo.

En pianos, por ejemplo, una sola casa, la de los Sres. Ortiz y Cussó, ha vendido en Buenos Aires 240 pianos en un año. En objetos artísticos como fierros labrados, bronceos artísticos, cerámica, tenemos ancho campo de negocio. Los Estados Unidos, que codician ya las cosas de arte, son hoy buenos clientes del arte industrial español.

R.—¿Qué productos nacionales convienen a España? D.—Hay que salvar las dificultades, principalmente arancelarias, que dificultan la importación de las lanas sucias para que pueda desarrollarse en nuestro país la industria del lavado de lanas.

Por otra parte, hemos de proponer una mayor tara para los cueros salados húmedos, que hoy pagan lo mismo que los secos, dificultándose su importación. Esperamos grandes resultados del producto de los frigoríficos que se están instalando, pues con las carnes congeladas puede abaratare el presupuesto de las clases trabajadoras, que hoy luchan con la carestía de los artículos de primera necesidad.

Los productos de las cremierías quizás encuentren también salida en nuestro mercado, donde hay gran consumo de manteca y quesos extranjeros. R.—Tengo conocimiento de que una empresa italiana acapara grandes cantidades de pescados en los puertos gallegos, y que lo destina en conserva a la exportación. ¿A qué se debe que ninguna empresa española explote el negocio?

D.—Efectivamente, por la falta de intermediarios, algunas casas francesas, alemanas e italianas, importan aquí nuestros productos, que pierden su signo de origen. Los abanicos de Valencia llegan aquí por París; algunos tejidos se importan desde Hamburgo, y en Italia se preparan las acetiunas sevillanas y los aceites de Alcañiz y de Tortosa en envases italianos.

Hay que procurar por todos los medios establecer las relaciones directas, emancipándonos de los intermediarios extranjeros, haciendo que nuestros artículos lleguen aquí con marca propia.

R.—Los aceites puros de oliva españoles son superiores a los italianos, pero éstos, por su acondicionamiento en envases especiales, son preferidos. Hay alguna causa que impida a los industriales españoles competir con los italianos. Es presumible que la única razón del ensayo no influya tan directamente en esas preferencias.

D.—Son pocos los aceites no españoles que vengán puros; casi todos están cortados con aceites neutros.

Actualmente se elaboran los aceites españoles con esmero, y por consiguiénte son indiscutiblemente superiores a los extranjeros.

No hay dificultad en acondicionarlos como los italianos, pues las artes industriales toman en España gran vuelo y los envases nada dejan que desear.

R.—¿En que forma darán cuenta ustedes del resultado de su misión al Gobierno, al Comercio e Instituciones industriales?

D.—Nos proponemos publicar un libro resumiendo nuestras impresiones, y dirigiremos nuestras observaciones a las Corporaciones y particulares para que las tengan en cuenta, y se dirijan al Gobierno en demanda de aquellas reformas que puedan contribuir a salvar las dificultades e inconvenientes que hoy nos colocan en situación inferior para la competencia.

R.—En lo que a los vinos se refiere, se nos ha dicho que también los envases son los que determinan las preferencias a sus similares de otros países, italianos especialmente.

Desearía conocer su opinión sobre este punto.

D.—El vino se embotella acá, por el gravamen arancelario que tiene el vino en botellas; por lo tanto no puede influir el envase.

Nuestro enemigo es el vino sofisticado que desacredita nuestras mejores marcas.

R.—Las primeras corrientes comerciales entre España y las repúblicas americanas, una vez conocidas las impresiones que ustedes llevan de este continente, ¿como se producirán?

D.—No creemos en un éxito inmediato ni altamente sensible. Nuestro viaje puede servir de ejemplo y ser causa de que los industriales, a los cuales alentaremos, vengán personalmente a estudiar el mercado para posesionarse de sus gustos y conocer las condiciones en que verifican sus negocios los fabricantes de las demás naciones.

El primer resultado ha de ser la aparición de los viajantes de comercio españoles, con sus correspondientes muestrarios, para aprovechar el favorable ambiente creado.

R.—Le agradecería grato si se dignase expresar algunas otras opiniones sobre cuestiones económicas y comerciales que usted juzgue de interés público.

D.—En nuestro país hay muchos tenedores de la deuda Uruguaya, y todas las operaciones se realizan por medio de la bolsa de Londres. Sería de sumo interés procurar que los valores del Uruguay pudieran cotizarse en las bolsas de Madrid y Barcelona, así como que los valores españoles se cotizasen en la Bolsa de Montevideo.

Poca cosa nos queda que agregar, mientras esperem que en conferencias, artículos o un libre de los delegats catalans nos fassin coneixer sas impresiones sobre'l possible desenrotll del comerç hispano-americà, no dubtant que ab son reconegut talent y competencia farán remarcar las principales causas de l'inferioritat d'Espanya respecte a otras naciones, mes

exposantlas d'una manera clara, neta, terminant y categòrica, encara que essent molts d'e las d'ordre interior molestias, vegada a vegada oficials que han prestat son concurs a l'èxit de l'expedició.

Entre tant, donem als delegats catalans nostra més coral benvinguda y fem votos pera que las profitosas llistas recudadas en son viatge pugan ésser d'ensenyansa pera'l comerç espanyol y que si no d'una manera immediata, com alguns voldrián, pera dintre un temps relativament curt pug: arribarse a un desenrotll important de negociis ab las repúblicas sud-americanas.

De Re Agrícola

He anat seguint en las publicaciones que única y exclusivament s'ocupan de cosas agrícolas, lo procés de s'partidarís de la non culture, o sia la supresió de tota mena de treballs de pagés, tant de má com d'arada, en los cultius de més importancia tant per sos rendiments, quant per l'extensió de terra que en totas o casi totas las naciones del nostre continent s'hi dedican. Com a més pertinents y sobre tot per nosaltres més important, nos ocuparem del cultiu de la vinya.

Fá ja forsa anys que vinch llegint en diferents periòdichs agrícolos articles, cartas, comunicats, etc., etc., suscrits tots ells per gent molt coneguda, defensant a capa y espasa aquest sistema que sembla que per lo barato de son cost deuria haver tingut més seguidors. Res costava als grans propietaris d'abandonar un petit tros de terra y dedicarlo com a ensaig d'aquest medi de cultivar, més ben dit, de no cultivar, majorment quan tan poch hauria vingut a amoinar la seva bossa.

Sens dubte que hauria pensat tot hom lo que jo mateix pensava: que tan solzament se tractava d'una de tantas exageracions producte de cervells ben organitzats si, però més o menys aixalabrats y que únicament desitjaván fer parlar d'ells.

Lo pagés, enemich per se, de tota innovació, més té de serho d'una modificació tan radical com és lo abandono absolut de totas las reglas, anomena las las reglas de bon pagés. A qualsevol se li acur que no llaurar, ni cavar, en una paraula, no conrear una vinya en absolut, és condemnarla a una mort segura dins d'un brevíssim plasso: una lletra que té de vindrer fatalment protestada.

Aquestas exageracions son absurdas, me deya jo, per més que a voltas la mateixa bondat del sistema, sobre tot per lo simpáich que a la mia butxaca resultava, me feya dubtar y cercava arguments favorables que m'fessian entrar en l'ànima certs dubtes; dubtes que a la curta o a la llarga podían cambiarse en mitjas conviccions, y finalment en veritats irrefutables. Me recordava molt de las conversas de poble, a boca de fosch sentats uns quants a la porta del fuster, de ca'l sabater mirant com picava y repicava las solas, a ca'l ferrer observant lo moviment de la cua de caball que l'aprenent feya volayar per esquivar las moscas del matxo que ferravan. Tornant pel Mas trós,—deya l'un,—he passat pel Mas del Cicalal; dona gust de veurer; los avellaners, los olivers, tots semblan aufágrimas; lo Pepet y'ls seus dos xichs hi treballavan, espurgavan avellaners, feyan anar més las estisoras que'ls aixadóns, y quedavan los arbres més ben arreglats que las nortras barbas quan las deixa'l Barber de la cantonada; ni'l Parch de Barcelona fá tant de goig!... Sí, prou,—contestava un altre,—se matan treballant, lo Mas sembla un jardí, però vé la cullita y no poden pagar l'arrendament, no's poden treurer la fam de la boca y sempre van ab las calsas foradadas... Desenganyeuvos: pagés polít, pobre segur.

Aquest aforsime tant alarmanent pels propietaris que tenen terras a mitjas y aficionats a tindre'las ben conreudas, m'impresioná un bell jorn més que de costum y vaig comensar a donar voltas y més voltas al citat aforsime, procurant treurer d'ell la relació que pogués tindre, per més que fós llunyana, ab lo sistema de «no cultiu» que a mi feya temps me tenia preocupat; però per més que cargolava y recargolava'l magí, res de sustancios n'eixia. Fins que un dia, d'això'n fa molt poch, tenint a la mà un Journal d'agriculture pratique, un dels setmanaris de més veta lla de Fransa, me trovo un article intitulat: «Supressió del conreu de las vinyas». Lo titol era per mi molt sugestiu, y la firma de primer ordre (la del redactor jefe del setmanari) garantia la serietat de lo que en l'article's devia tractar.

(6) Paraules textuais de D. Alfons a la Junta Central de Catalunya (Pirata, Historia Contemporánea, volum 4, pág. 48).

Xocolates POBLET, de Tarragona

Aquesta antiga fabrica pera complaure a sa nombrosa parroquia de Barcelona, ha establert en aquella ciutat un dipòsit, ahont els clients hi trobaran surtit de tolas las classes que fabrica la casa Poblet y als mateixos preus que aqui.
Lo dipòsit está instalat en lo Colmado Pelayo, Rambla de Canaletas. 9, Barcelona.

Un respectable viticultor alsacià que posseïx vinyas als encontorns de Colmar, donava compte del resultat dels seus curiosissims experiments sobre l'influència que té pera las vinyas la supressió de tot treball d'aïxada. S'ha de tindre en compte que en molts vinyats d'Alsacia, com en molts d'altres d'aquella part d'Europa, l'arada no s'utilisa en las vinyas a causa del sistema de plantació que impossibilita que's animals s'hi puguin ficar. Unicament arrancant ab molt cuidado las herbas sempre que aquestas anavan sortint, un cultivador foy ja quaranta anys que obtenia una collita cada any molt superior a la dels seus veïns que, naturalment, conreuavan sas terras tal com era costum en lo país. L'any 1900 y tractant d'anar encara més endavant, M. Oberlein imaginá de suprimir lo lleuger treball que representava l'arrancament continuat de las malas herbas, impossibilitant que aquestas poguessin treure lo cap per cap concepte; per arriuar a aquest punt va estendre una capa d'un gruix de 10 centimetres sobre la vinya, utilisant los detritus de fornals y ferrierias, lo que aqui anomenem vulgarment *caga-ferrós*. Deixá al costat d'aquest tros de vinya un altre de la mateixa cubada, com a testimoni y aquest segon tros se cultivá segons ús y costum del país. L'any mateix l'aspecte de la vinya coberta ab escorias era admirable, los raïms molt més nombrosos y son grau de maduritat molt superior a l'altre.

De 1900 ensá poquíssimas herbas s'han presentat; de manera que'l treball de cultiu ha sigut reduït a zero y l'aspecte d'aquesta vinya ha sigut sempre superior en tots conceptes a la vinya testimoni. La diferencia de cost de má d'obra ha sigut d'uns quaranta duros en contra de la part de vinya conreuada pel sistema del país.

La diferencia de producció ha sigut de 109 kilos per la vinya testimoni y de 231 kilos per la vinya sens cultiu y coberta ab las escorias.

La qualitat del most, segons las testificacions de personas tècnicas, ha sigut absolutament la mateixa.

Hi ha que fer observar que en cada tros de vinya hi havia 240 cepes.

Aquest augment tant gran a favor del nou sistema, s'explica, segons lo comunicant M. Oberlein, perquè las escorias han impossibilitat l'evaporació y sobretot perquè cap mala herba ha pogut robar a la vinya ls principis nutritius que acostuma a pendrer.

Las ventajas que aquest sistema porta són tant nombrosas y variadas que val la pena de que passém a tractarlos ab cert deteniment.

Avuy día que la má d'obra s'ha doblat y en molts regions ha triplacat, val ben bé la pena de tindre-la en compte aquesta circumstancia. Los jornals se fan cars, los homes escasejan per la mania de fer tothom cap als grans centres y qualsevol idea que tendeixi a aminorar aquestos mals s'ha de pensar y repensar, y sobre de tot val la pena de provar si en aquest país hi ha possibilitat de portar a felis terme algún ensaig d'aquesta naturalesa. La gent que abans se destinava a treballar las vinyas, s'ha de destinar avuy a combatre las malalties criptogámicas, fent, per consegüent, falta en altre lloch; aquesta és una de las principals causas a més de las senyaladas anteriorment que dificultan lo cultiu de la vinya y fan tornar precaria la situació dels agricultors. Un remey que portés en sí las dugas cosas; augment de producció sense perjudicar la qualitat, y disminució notable de la má d'obra, és sens dubte'l *summum* de tolas las aspiracions, l'elixir del cèlebre Dulcamara que curava tots los mals.

Naturalment, que cobrir las vinyas ab deu centimetres d'escoria és materia imposible; però sí és factible y simpàtic la supressió de molts treballs que forsa quartos costan y que a la major part fan falta pera ferho, dedicantse exclusivament a treure malas herbas. No és la meua idea preconisar aquest nou sistema, fent que la gent se tiri de plé a sa immediata implantació, però sí que crech

que caldria que cadascú a casa seva destinés un petit tros de vinya pera sotmèter-la al nou sistema de cultiu, y si fós possible procurés cobrirne un altre tros ab los detritus que a má tingui, ab tal no sían susceptibles de vegetació, y vagi comparant a cada collita la diferencia que pugui resultar, perquè això está, com dirian nostros veïns de l'altre costat de l'Ebre, *al alcance* de tolas las fortunas.

LADIFER.

Comentarios

Notas

Després de l'espectacle que'ls nebots d'en Silvela y Romero donaren en plé Congrés, per qüestió d'ambicions no satisfetas, la més gran calma s'ha ensenyorit del món polítich... de Madrid.

Per ara tot dóna a entendre que tenim Maurá per días, y tant s'ho creu així lo mateix Maurá y tan fort se sent, que ab motiu de discutir-se'l pressupost de Marina, va dir sense que ningú li preguntés.

—Lo primer projecte que presentaré després de festas será'l de la nova esquadra.

Sapigut és que això de l'esquadra és lo caball de batalla dels villaverdistas, y com pot suposarse quedaren esglayats devant l'arrogancia de en Maurá que volia dir—apa, macos; atreviuse.

Clar que'ls villaverdistas s'arronrarán, perquè no solzament en Maurá vol esquadra, sino que en Canalejas y Salmerón també la volen *cueste lo que cueste*, y volentho tothom, joch tret.

Cal donchs que en Villaverde se'n pensi un'altra si vol entrebancar a en Maurá.

Malgrat la terminant afirmació de en Lerroix de que per Nadal nos menjariam lo gall en plena república, ha passat Nadal y... *aquí no ha pasad nada*.

Vaja, un'altra ilusió perduda.

L'Alegret, ab oratoria més o menys pintoresca, va discurssejar llargament contra la subvenció de dos milions cada any que s'vol regalar a Madrid pera sanejament.

Mal fet simpàtic Alegret; a Madrid hi ha tota la podridura d'Espanya y just és que'ls espanyols paguem la *neteja*.

Aquesta setmana potser trobaran una mica envidiosa aquesta secció, però entre que no passa res y l'embañament de las festas, un hom se troba que la ploma li cau de las mans.

Per lo tant, dispensin.

NOVAS

Las festas de Nadal van transcórrer en aquesta ciutat ab lo major esplendor y alegría. Llástima que'l temps no acompanyi, puig lo fret que havia minvat fa pochos días, ha reviscolat y s' deixa sentir una mica massa.

Lo CAMP desitja a tots los seus abonats y amichs que hagin passat aquestos días ben felisment, y que la satisfacció d'enguany sía precursora d'una era de benestar pera tots y pera la nostra estimada Patria.

Las Corts han aprobat una proposició de lley dels diputats per aquesta Circunscripció, rebaixant la base contributiva de Tarragona en lo que fa referència al comerç y a l'industria. Aixís com pagavan aquestos rams per la base 4.^a de la tarifa 1.^a, en lo successiu tributarán per la base 5.^a, estalviantse d'un 10 a un 20 per 100 en las quotas al Tresor y la proporció consegüent en lo recàrrech municipal.

Era de justicia aital reforma, mes pera conseguirla s'ha hagut de remoure cels y terra. Lo «Centre Industrial» és a qui's deu haver d'agrair lo benefici obtingut, perquè ell iniciá aquest assumpto y ell l'ha vingut

gestionant durant tres anys, sense que això vulga dir que no hagi d'alabarse'l patriotisme de las entitats que poch o molt han ajudat y'l zel de que han donat mostra'ls nostros representants en Corts.

Fem remarcar l'honor que en aquesta qüestió correspon al Centre Industrial, tant pera realisar un acte de justicia que no s'ha cuidat de portar a cap la premsa tarragonina, com pera fugir del trist espectacle que cada vegada hem de presenciar a la més petita concessió que de Madrid nos vé, puig que certas discusions y gelosias quan se tracta del bé de la població y del cumpliment de un deber de representants de la mateixa, nos causan un efecte deplorable.

Lo Centre Industrial, donchs, pot estar satisfet de la seva campanya. Poch o molt, és la primera vegada que a Tarragona's consegueix quelcom práctic. S'ha interromput la tradició caciquista que lo mateix a l'Ajuntament que a las demés corporacions no ha fet altra cosa que acceptar sumisa y resignadament los augments ab que'l Físich nos *obssequiava* de tant en tant. Será per això tal vegada, que alguns volen treure importancia a l'assumpto y procuran que se'n parli com més poch mellor?

Dimars passat tots los diaris locals publicaren un solt desmentint que la Cambra de Comers d'aquesta ciutat hagués felicitat a en Grandmontagne per sa conferencia del Foment.

Vegis lo que deya l'*Heraldo de Tarragona*:

«Completamente autorizados por la Cámara de Comercio de esta capital, podemos manifestar que es de todo punto inexacto que dicha entidad haya felicitado al señor Grandmontagne, por su conferencia en el «Fomento del Trabajo Nacional», de Barcelona, pues la Cámara permanece siempre, como todos saben, aghena por completo a cuestiones que afectan carácter político ó religioso, y solo se ocupa en los asuntos económicos que la están confiados y á cuyos corresponde.

Si alguna persona de las que forman parte de la Junta directiva de la Cámara de Comercio ha felicitado al señor Grandmontagne, lo habrá hecho por propia y exclusiva cuenta y con carácter particular, pero en modo alguno en representación de la mentada entidad.

Sirvan estas autorizadas manifestaciones de respuesta á lo dicho en su último número por el semanario local Lo CAMP, y á cuantos periódicos de esta capital, ó de fuera de ella, traten ó hayan tratado tal asunto.»

Al copiar lo transcrit solt nos felicitem de que nostre article del diumenge hagi donat lloch a una tan categórica aclaració.

Ja se'ns feya molt costa amunt que la Cambra de Comers hagués pogut adoptar una actitud com la que suposava la felicitació a en Grandmontagne, mes llegirem la noticia a *La Publicidad* de Barcelona, la transcritigüé *La Justicia*, y com no's desmentí, la creguerem certa.

Per lo demés, si la felicitació ha sigut d'alguns individus de la Directiva de la Cambra, ab carácter particular, res hi tenim que dir, puig entenem que cada hu pot fer ab caracter particular lo que bé li sembli y pensar com vulgui. L'única gravetat que la cosa ofería la pert desde que no's tracta d'un acte oficial de la Cambra, per més que'l mal paper que aquesta vá fer al donarse la noticia sens protesta en *La Publicidad* ja ningú l'evita.

S'han conformat ab un tot las noticias que adelantarem avuy fá quinze días respecte al governador civil que fou de la provincia D. Antoni Villarino.

Diumenge's firmá la combinació de governadors y un dels pochos que en virtud de dita combinació quedá cessant fou lo Sr. Villarino.

No havem tingut ocasió durant lo temps que ha estat exercint lo mando de la provincia de parlar sisquera una vegada ab lo Sr. Villarino, aixís

és que a n'aquest senyor l'hem de jutjar com als altres governadors, no per simpatia personal ni menys política, sino per sos actes.

Segons aquests, nostre opinió li és al dit Sr. Villarino, completament desfavorable y celebrè'm que hagi sigut rellevat.

De la tasca que com a polítich vá fer, ne foren testimoni las últimas elecciones municipales, en que jugá fins l'última carta pera fer surar la coalició monárquica; en altre ordre de consideracions, feya temps que no veyam en lo delegat del govern central la despreocupació de que ha donat mostras l'últim governador.

Per tolas aquestas rahons sols una cosa hem de desitjar y és que jamay torni'l Sr. Villarino a exercir lo càrrech de Governador d'aquesta provincia. Pot quedarse a Ponferrada o allí ahont vulgui, mes no se'n recordi ja de Tarragona, com nosaltres procurarem olvidarlo.

Com hem vist que la premsa local tracta l'assumpto del Centenari del «Quijote», ab criteri ben poch recomanable per cert, sens perjudici d'ocuparnos d'aquest assumpto ab la deguda extensió y per compte propi, hem considerat oportú reproduir lo hermós article que'l distingit escriptor mallorquí en Miquel S. Oliver, publicá fá poch en nostre confrere *La Veu de Catalunya*.

Convindria que tothom llegís tan notable escrit, ab lo que no cal dir que estèm completament conformes.

Sobressadas de Mallorca, Sixto Vilalba, San Miguel, 17.

Hem rebut atenta invitació de l'Associació de Mestres, pera la Conferencia que tindrà lloch lo dimars a la Ateneu y de la que parlèm en altre lloch del present número.

Agrahim l'atenció y no hi faltarem.

Lo sumari del nombre de Deseembre del periódich *Contra la tisis* que publica lo Dr. D. Agustí Bassols y Prim, de Barcelona, és com segueix:

A les entitats de Catalunya.—Una idea inglesa que deuríem copiar.—Sueros.—Lo de Maragliano.—Lo de Marmorech.—Lluita de sueros.—Valor dels sueros.—Una ciutat sanatori.—Correspondencia.—Se cura la tisis?—Com se coneix la tisis?—Treballs publicats.

Recordem que aquesta publicació s'envia a qui la demani al carrer de Casp, 15, (Establiment Terapich Sulfuros) o a la Plassa del Bonsuccés, 3, Barcelona.

—Camisera y corbatas alta novedad. Camisería de Pau Brú, comte de Rius, 20.

Cansat de probar especifichs sense cap resultat, l'únich que m'ha fet surtir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

TIP. DE FRANCESH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

LO NOTARI ARXIVER

Don Simó Gramunt

ha traslladat sa habitació y despatx a la casa núm. 17 del carrer de Sant Agustí.

Ibarra y C.^a de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirá d'aquest port lo día 31 Deseembre lo vapor **Cabo Trafalgar**, capitá don Manel Ferréiro, admetent càrrega y passatgers pera ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Compañía Valenciana de Navegación

Linia regular de grans y ràpids vapors

ENTRE

Espanya, França e Italia

Vapors de la Compañía

Sagunto, Alcira, Játiva, Grao, Martos, Cabañal y Denia

Sortidas fixas y setmanals del port de Tarragona, directament pera **Marsella y Génova** los dimars de cada setmana escala quinzenal a **Liorna**.

Pera **Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva** los dijous de cada setmana.

Viajes extraordinaris a **Marsella y Niza**.

S'admet passatge y càrrega a nolts reduits.

S'admet càrrega ab nolts seguit y coneixement directe pera New-York, Nápols, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braïla, Galats, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbordo á Génova.

Agent: D. Román Musolas

Carrer d'Apodaca, 33-Tarragona.—Teléfono, núm. 31

Doctor Girona Magriñá

Ex-Jefe de la Clínica Cardenal

CIRUJIA GENERAL (OPERACIONES)

CONSULTA

Rambla Catalunya, 31 de 2 a 4

Unió, 16, (Clínica) de 11 a 12

Gratis als pobres — BARCELONA

La Confiansa

Establiment de queviures y dolsos de

FRANCESCH BOVÉ

Carrer de l'Unió, 18 (CASA PALLEJÁ)

TARRAGONA

Gran Café de las SET PORTAS

Plaza d'Olózaga, núm. 10

TELÉFONO NÚM. 15

Secció de botillería

Secció de botillería

Vi ranci y Xerez desde 2 pessetas botella.—Champagnes desde 4 pessetas la botella

Marcas garantidas

Pastillas Morelló

Obran per inhalació dels agents antisèptichs, anti-catarrals y anti-asmáticos que's desprenen mentres van desente per la boca. Curan la TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS, etc., etc.

Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

Sorteo de los premios, 17 de Diciembre

GRAN LOTERÍA DE DINERO

600,000

Marcos ó aprox. Pesetas

1.000,000

como premio mayor pueden ganarse en caso más feliz en la nueva gran Lotería de dinero garantizada por el Estado de Hamburgo.

Especialmente:

1 Premio á Marcos	300000
1 Premio á Marcos	200000
1 Premio á Marcos	100000
1 Premio á Marcos	80000
1 Premio á Marcos	60000
2 Premios á Marcos	50000
1 Premio á Marcos	45000
3 Premios á Marcos	40000
1 Premio á Marcos	35000
5 Premios á Marcos	30000
5 Premios á Marcos	20000
3 Premios á Marcos	15000
16 Premios á Marcos	10000
40 Premios á Marcos	5000
100 Premios á Marcos	3000
160 Premios á Marcos	2000
619 Premios á Marcos	1000
812 Premios á Marcos	400
32014 Premios á Marcos	169

20017 Premios á Marcos 300, 200, 144, 111, 100, 78, 45, 21

Marcos 10.856,562

ó sean más de Pesetas

18,000,000

La instalación favorable de esta lotería está arreglada de tal manera, que todos los arriba indicados 53.795 premios incl. 8 premios extraordinarios hallarán seguramente su decisión en 7 clases sucesivas.

El premio mayor en caso más fortuito de la primera clase que pueda importar Marcos 50.000, el de la segunda 55.000, asciende en la tercera á 60.000, en la cuarta á 70.000, en la quinta á 75.000, en la sexta á 80.000 y en la séptima clase pueda en caso más feliz eventualmente importar 600.000 especialmente 300.000, 200.000, 100.000 Marcos etc.

La casa infrascrita invita por la presente á int. resarse en esta gran lotería de dinero. Las personas que nos envían sus pedidos se servirán añadir á la vez los respectivos importes en billetes por Banco, ó sellos de correo remitiéndonos los por valores declarados, ó en libranzas de Giras Mútuos sobre Madrid ó Barcelona, extendidas á nuestra orden ó en letras de cambio fácil á cobrar por certificado. Se pueden hacer entregas por nuestra cuenta tanta en el Crédito Lyonnais de Madrid como en todas las Agencias de este establecimiento en Provincias, en este último caso se debe indicar que la consiguiente entrega ha de traspasarse al Crédito Lyonnais en Madrid para su abono en nuestra cuenta. En todo caso se debe mandarnos con el pedido el recibo correspondiente á Hamburgo.

Para el sorteo de la primera clase cuesta:
1 Billete original, entero: Pesetas 10
1 Billete original, medio: Pesetas 5

El precio de los billetes de las clases siguientes como también la instalación de todos los premios y las fechas de los sorteos, en fin todos los pormenores se verá del prospecto oficial.

Cada persona recibe los billetes originales directamente que se hallan provistos de las armas del Estado, como también el prospecto oficial. Verificado el sorteo, se envía á todo interesado la lista oficial de los números agraciados, provista de las armas del Estado. El pago de los premios se verifica según las disposiciones indicadas en el prospecto y bajo garantía del Estado. En caso que el contenido del prospecto no convendría á los interesados, los billetes podrán devolverse pero siempre antes del sorteo y el importe remitido nos será restituido. Los pedidos deben remitirnos directamente lo más pronto posible, pero siempre antes del

17 de Diciembre de 1903

(Fecha del sorteo)

VALENTIN Y C.^{IA}

Expendiduría General

Hamburgo (Alemania)

Para orientarse se envía gratis y franco el prospecto oficial á quien lo pida.

Droguería Plana

Antigua casa Figueras

Real 6, cantonada Rebollado 20

En aquesta casa trobarà la indústria, la agricultura y las arts, un completi surtit de drogas, sulfaat y primeras materias para abonos ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

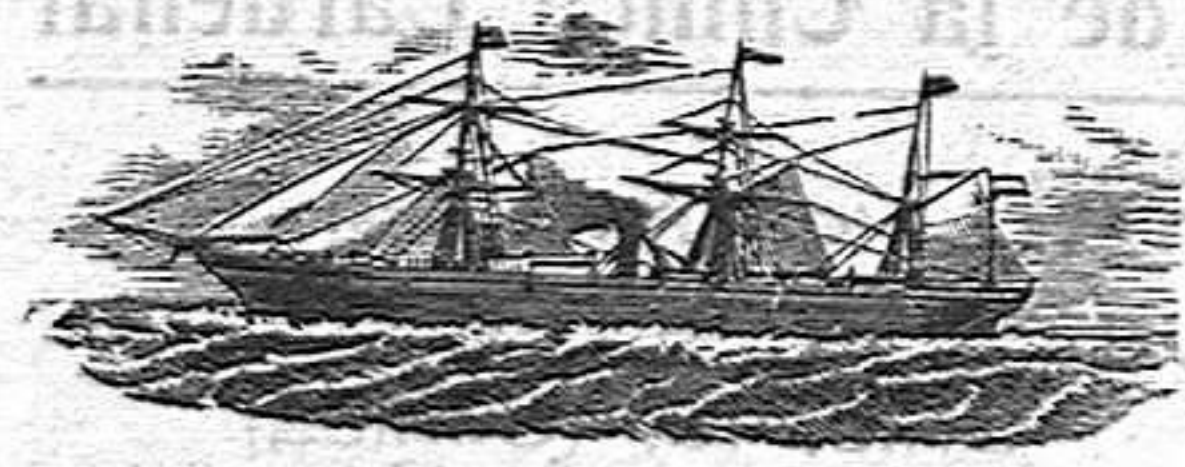
Sofre FLORESTILLA de la millor marca TARRAGONA

Farmacia Plana

al costat de la antiga
CASA FIGUERAS
REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació para curas antisépticas.—Especialitats nacionals y extranjeras.

Aguas minero-medicinales TARRAGONA



Servyeys de la Companyia Trasatlántica

Línia de Cuba y Méjich.—Lo dia 16 de Janer sortirà de Bilbao, lo 19 de Santander y'l 20 de Coruña, lo vapor **Alfonso XII**, directament para Habana y Veracruz. Admet passatge y carrega para Costafirme y Pacific ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions para'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova-York, Cuba y Méjich.—Lo dia 26 de Desembre sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 30 de Cadiz lo vapor **Leon XIII**, directament para Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions para distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Janer sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cadiz, lo vapor **Montevideo**, directament para Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabaniilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y carrega para Veracruz ab trasbord a Habana. Combi na del ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífic, para quals poris admet passatge y carrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació para'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge para Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y para Santo Domingo y San Pedro de Macoris ab trasbord a Habana. També carrega para Maracaibo, Coro, Carupano, Trinitat, Guan-ta y Camaná ab trasbord a Curaçao.

Línia de Filipinas.—Lo dia 2 de Janer sortirà de Barcelona, habent fet las escalas intermitias lo vapor **Isla de Panay**, directament para Port-Said, Suez, Colombo, Magazán y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Àfrica, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 2 Janer sortirà de Barcelona, lo 15 de Málaga y'l de Cadiz, lo vapor **R. M. Cristina**, directament para Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canarias.—Lo 17 de Janer sortirà de Barcelona lo 18 de Valencia, lo 1 d'Alacant y'l 22 de Cadiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament para Casablanca, Magazán, Las Palmas, Santa Cruz de La Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cadiz, Alacant y Valencia.

Línia de Fernando Poo.—Lo dia 25 de Desembre sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, lo vapor **San Francisco**, para Fernando Poo, ab escalas en Casablanca, Magazán y altres ports de la Costa occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cadiz: dilluns, dimecres y divendres.

Scruidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes.

Para més informes dirigirse á son agent **D. Emili Borrás**

L'ESPERANSA

Companyia anonima de segurs a prima fixa

Capital social: 5.000.000 de pessetas

Consell d'Administració

President.....	D. Joseph Ciurana y Cabré
Vis-president.....	D. Pere Company y Molins
Administrador general.....	D. Bonifaci López Muñoz
Idem id. suplent.....	D. Pere Rius y Fábregas
Vocals.....	D. Joan Rovira y Palau
	D. Vicens Piera y Brils
	D. Joseph M. ^a Lorjurt y Barbany
	D. Felip Durán y Piqué
	D. Vicens Aldrufe y Prats
Gerent.....	D. Edelmir Borrás y Lozano
Secretari general.....	D. August Vidal y Parera
Inspector general.....	D. Lluís Massó y Simó

Direcció y oficinas: Rambla de Catalunya, 52

D. I. gat a la provincia de Tarragona: D. Emili Bessa, Real, 32.—A Reus y son partit: Srs. Massó y Ferrando.

MAQUINARIA

agrícola, industrial y vinicola

Complet assortit en ferreteria

MARCELÍ VICENS

APODACA, 27, TARRAGONA.

Unich representant en aquesta provincia de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C.^a, constructors d'aradas y bógits para ondas llauradas y demés maquinarias agrícolas.

Emulsió NADAL

Es la mellor y més agradable

Única que conté'l 80 per 100 d'oli de fetje de bacallá y glicerosfosfat y hipofosfats de cal y de sosa.

Aprobada y recomenada pels Collegis de Metjes y Farmacéutichs de Barcelona, mitjant l'análisis dels Srs. Drs. Bonet, Catedràtic de Farmacia de Madrid y Codina-Länglin, de Barcelona.

Es aliment concentrat, medicament tònich, estípuant del desenrotllo físic, creixensa d'ossos y surtida de las dents. Necessaria als nens, embrassadas, velis y personas débils; para las enfermetats consuntivas, convalescencia, diabets, tos, catarros, tísiss, escrófulas, raquitisme, linfatisme y dolors; aumenta la llet y la vitalitat.

DE VENDA

Farmacias y magatzems de drogas:

A Tarragona, Major 14



ACADEMIA CARBÓ

DIBUIX-PINTURA ART DECORATIV

Unió-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe para noys: De set á dos quarts de uou del mati.

Classe para senyoretas.—De dos quarts de duas á las tres de la tarde.

DIBUIX.—Para senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Para noys: De set á dos quarts de nou xal vespre.

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigüas de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bó, que resisteix tota proba al devall d'uu canaló.

Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebús, qui ai Rafel ni Murillo los podrian fer melló, a propòsit per regalos; causan gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totas menas que són molt barato y bons.

Mellor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26



CENTRE D'INSTRUCCIÓ MUSICAL

DE TARRAGONA

EN LO

SALÓ AYNÉ

Ha quedat oberta la matrícula para l'ingrés a las classes de Solfeig, Teoría de la música, Piano y Instruments d'arch.

Lo dia 1.er d'Octubre quedá obert lo curs de 1903 a 1904.

*** HORAS DE CLASSE ***

Senyoretas: de 5 a 7 de la tarde.

Noys: de 6 a 8 de la nit.

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE A. PONS ICART

SAN AGUSTI. NUM. 21. PIS SEGON. TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.



Gran fábrica de braguers

34, Unió, 34

Herniados (TRENÇATS)

Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y práctichs que la ciencia requereix para la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopédichs.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trençaduras.

Grans existencias en braguerets de goma para la curació radical de las trençaduras congénitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent á Cirujia y a Ortopedia.

Casa recomenada per tots los senyors metjes que han tingut ocasió de conèixela, tant per los generos de son catàlech com per los preus reduhuts.

PERE MONTSERRAT. Unió, 34.-TARRAGONA

ABONOS

químichs y minerals garantits per son mé alt poder fertilisant, elaborant los complets especials para cada terra y cultiu.

ABONOS

organo-químichs propis para plantacions preparantlos també ab atenció á las necessitats de la planta y terra á que deuen destinarse. Despuilas, tercerilla etc., grans llegums etc.

COMMISSIONS Y REPRESENTACIONES

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.-Tarragona

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Méndez Núñez, 16, 2.^a-TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Méndez Núñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1.50 pes.
Fora..... 1.50
Extranjer..... 2.00
Número d'avuy..... 0.10

Annuncis a preus reduhuts

Aygua naf SERRA

Aquesta triple aygua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la fressa tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.

A engrós importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.—Reus

A la menuda: Farmacia del Centro.—Tarragona.—Demanar AYGUA NAF SERRA